

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 99:

Forslag til folketingsbeslutning om genåbning af EU's Dagsorden 2000.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL).

(Fremsat 22/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Høvelg Petersen): Regeringen kan selvfølgelig ikke støtte forslaget. Dagsorden 2000 var – alt taget i betragtning – et godt resultat, som der er grund til at være tilfreds med. Der er områder, hvor vi gerne ville være gået længere, men generelt var det et godt kompromis.

Lad mig nævne nogle af elementerne, som vi ville risikere at sætte over styr, hvis vi sådan opsagde det resultat, der var nået.

Vigtigt er det, at der blev afsat penge til udvidelsen. Nu er hr. Keld Albrechtsen jo ikke tilhænger af EU's udvidelse, så det er selvfølgelig ikke så interessant for hr. Keld Albrechtsen, at der er afsat 55 mia. euro i perioden frem til 2006 til nye medlemslande. Der er tale om en fordobling af den såkaldte førtiltrædelsesstøtte, altså af midler, man bruger til at støtte kandidatlandene. Der blev skabt rum til disse udgifter inden for de udgiftslofter, som var aftalt. Der blev reformer på landbrugsområdet, herunder prisreduktioner på 15-20 pct. Skal man sætte det over styr?

Vi havde ønsket en endnu højere grad af markedsorientering, men det er da ikke nogen grund til at sætte de forandringer, de forbedringer på landbrugsområdet over styr.

På strukturfondsområdet opnåede vi en koncentration af støtten til de dårligst stillede områder på bekostning af nogle af de bedre stillede områder. Vi fik indført obligatoriske miljøbestemmelser knyttet til de direkte landbrugsstøtteordninger, også krav om, at der forud for hvert strukturfondsprojekt skal foretages en vurdering af miljømæssige konsekvenser.

Vi har i regeringen den opfattelse, at Dagsorden 2000 var det bedst mulige forhandlingsresultat. Det vil være udsigtsløst at genåbne det, og det ville være skadeligt, hvis det skete.

Claus Larsen-Jensen (S):

Udenrigsministeren har igen, for jeg ved ikke hvilken gang i dag, på fremragende vis givet udtryk for de synspunkter, der også er dækkende for Socialdemokratiet, så jeg vil nøjes med på nuværende tidspunkt at tilslutte mig udenrigsministerens ord på vegne af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre mener også, at Dagsorden 2000 var et skridt i den rigtige retning. Det er da klart, at man på længere sigt skal have en yderligere liberalisering dels via WTO, dels via EU, og det vil vi også støtte, men vi skal da altså ikke genforhandle Dagsorden 2000 med risiko for, at man faktisk får et dårligere resultat end det, vi fik.

Pia Christmas-Møller (KF):

Der er mange måder, hvorpå man kan forsøge at kaste grus i maskineriet. Her er endnu et eksempel på, hvordan Enhedslisten gerne vil forsøge at kaste grus i maskineriet. Det kan næsten ikke forstås på anden måde.

Hvis vi begyndte at genåbne EU's Dagsorden 2000, jamen hvad kunne det ikke føre til af tilbagerulninger og nye problemer?

Jeg er nødt til at sige det meget kort, men til gengæld præcis: Vi siger nej tak til Enhedslistens forslag. Vi mener ikke, at det er det, der skal til. Tværtimod drejer det sig om at fastholde de resultater, som vi rent faktisk fik i Dagsorden 2000, og på det grundlag arbejde videre for yderligere liberalisering, for yderligere forbedringer.

Knud Erik Hansen (SF):

Vi kan ikke støtte Enhedslistens forslag, præcis som det ligger nu, men vi kan godt støtte, at der faktisk ligger nogle problemer gemt i de problemstillinger, som forslaget rejser.

Det er klart, at udvidelsen indebærer en ganske stor økonomisk opgave for EU, som også vil medføre nogle ændringer i de pengestrømme, der går gennem EU, og når man skal snakke om det, er det klart, at så kan man ikke undgå at snakke om penge til landbrug og også til strukturfondene. De er ubetinget den største udgift, som EU har, og det er dem, der er brug for nogle ændringer på.

Det fik vi så med Dagsorden 2000. Man nåede et stykke af vejen med problemerne, men man efterlod faktisk også nogle gevaldige pro-

blemer, som vi stadig væk ser som uafklarede og også gerne så, at der var nogle svar på, for vi tror faktisk ikke, man kan undgå at tage stilling til dem på et eller andet tidspunkt.

Vi har brug for nogle støtteordninger til landbruget, som også tager hensyn til optagelseslandenes landbrug, så de kan leve videre, og samtidig også ordninger, som betyder, at vi ikke får nogle krav til støtteordninger, som EU's budget ikke kan klare, som ville betyde, at det skulle vokse langt ud over evnerne.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig, hvis regeringen kunne komme med nogle bud på, hvorledes man skal klare den opgave, for det er jo den opgave, vi står over for i EU, fordi alternativet kunne jo være, og det er ikke attraktivt, at man bare sagde til de nye lande, at de et langt stykke hen ad vejen i en hel del år egentlig måtte acceptere ikke at blive en del af landbrugsordningerne, og så kunne de øvrige eksisterende lande i EU fortsætte med deres ordninger. Det er politisk og moralsk heller ikke en acceptabel model.

Vi så gerne, man fandt frem til en model, hvor man kunne sikre, at optagelseslandene også kunne have et økonomisk bæredygtigt landbrug, og at man inddrog sociale aspekter i de ændringer, de kommer ud for, således at de også af sociale grunde kan opretholde nogle landbrug, og hvor vi også sikrer os, at man stiler mod nogle ordninger i retning af, at man miljømæssigt udvikler landbrugene i udviklingslandene. Det kræver nogle overvejelser og ikke blot, at man kun siger, nu har vi løst problemerne. Det kræver, at man tager fat på dem, ser på dem og ikke lukker øjnene. Vi så egentlig gerne, at regeringen tog fat på den problemstilling, også sammen med de øvrige lande i EU.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

I forbindelse med behandlingen i Europa-udvalget af Dagsorden 2000 tilkendegav Dansk Folkeparti, at vi ikke kunne støtte den facon, regeringen greb tingene an på, og heller ikke det resultat, der i den sidste ende kom ud af det, og ud fra det er det selvfølgelig naturligt, at vi ikke har noget som helst imod, at man så kommer med et ønske om at få genåbnet Dagsorden 2000. Realismen i det osv. kan vi altid diskutere, men det er klart rent principielt, at hvis der ligger et resultat på bordet, som vi ikke synes er det bedste, og vi ikke selv har støttet det, er det naturligt, at vi siger, at der mulighed for at diskutere det igen, så gør vi selvfølgelig gerne

det. Det rent principielle i det er sådan set en positiv indgangsvinkel til forslaget fra vores side.

Så ligger der i Enhedslistens forslag nogle konkrete forslag til, hvad der så skal ske, hvis man genåbner Dagsorden 2000. Nogle af dem er vi tilhængere af, andre er vi skeptiske over for. Vi har tilkendegivet i processen, at vi mener, at de nuværende strukturstøtteordninger er af et alarmerende omfang, vi har ment, at strukturfondene skulle drosles ned, og indeholdt i en af pindene, som det jo er, støtter vi selvfølgelig det.

De midler, man frigiver fra EU's side ved det, mener vi skal tilbageføres til medlemslandene, herunder altså Danmark. Den dér med, at vi alle sammen betaler, mod at vi så kan få støtte til nogle projekter her i Danmark til gengæld for, at EU så får lov til at have det blå flag med de gule stjerner for at promovere sig selv, synes vi ikke om, så det kan vi godt tage et opgør om i forbindelse med det her forslag.

På landbrugsområdet er det lidt mere kompliceret, fordi vi har den overordnede holdning, at vi skal have nedtrappet landbrugsstøtten, men det skal ske samtidig med, at vi nedtrapper landbrugsstøtten hos de konkurrenter, dansk landbrug har. Det kræver et lidt større træk, og der mener vi faktisk ikke, man kom langt nok med Dagsorden 2000, som det ligger her.

Så er der også et punkt om det her med de østeuropæiske lande, som Enhedslisten ønsker skal have en del af de frigjorte midler. Det finder vi ikke. Vi synes, at der på det punkt i Dagsorden 2000 allerede ligger nogle fastsatte midler, og det niveau er tilstrækkeligt efter vores opfattelse. Vi mener ikke, at der skal lægges mere på, og derfor mener vi faktisk, at alle de frigjorte midler, der i givet fald kom på tale, skulle tilbageføres til medlemslandene.

Vi deltager altså gerne i diskussionen om det her forslag, og vi er principielt selvfølgelig af den indstilling, at vi da gerne vil have genåbnet Dagsorden 2000, og så er vi tilhængere af nogle af punkterne og er lidt mere skeptiske over for andre.

Mimi Jakobsen (CD):

Jeg vil da medgive Enhedslisten, at det er et frisk initiativ. Det må jeg sige. Jeg synes, det er dejlig befriet for realisme, men på den anden side set er det jo frisk gjort. Altså man behøver jo ikke at være mere end almindeligt begavet

for at vide, at det topmøde var ualmindelig vanskeligt. Jeg kan huske, at vores egen statsminister kom ud og var meget, meget entusiastisk over det. Det havde vi andre måske lidt svært ved at forstå den dybere begrundelse for, men i hvert fald har det jo været utrolig problematisk overhovedet at finde frem til det resultat, som vel var magrere, end de fleste af os havde håbet.

Men når man tænker på de franske og de tyske bønder, landmænd, og jeg ved ikke hvad, så vil jeg nok sige, at hvis Danmark var alene i EU, så ville jeg anse det her som en mulighed. Jeg anser det for at være fuldstændig urealistisk, og CD vil altså ikke deltage i bestræbelser på, at Danmark med søvngængeragtig sikkerhed skal gå ud og blive komplet til grin i hele terrænet.

Vi må afvise forslaget.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Keld Albrechtsen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til de ordførere, som har understreget, at vi her faktisk står ved et problem, hr. Knud Erik Hansen, hr. Thulesen Dahl og egentlig også fru Mimi Jakobsen, som jo så til gengæld altså mente, at det måske var pænt tænkt af Enhedslisten, men jo helt urealistisk vildt at rejse det på den her måde.

Man kan godt hævde, at det er meget vanskeligt at gennemføre sådan et forslag som det her. På den anden side kan man jo også vælge, jeg tror, det var hr. Knud Erik Hansen, der var inde på det, at man siger, det her problem putter vi ind under gulvtæppet. Så venter vi og ser, indtil udvidelsesforhandlingerne bryder sammen, og så bliver vi jo nok nødt til at finde på et eller andet. Det synes vi i Enhedslisten ikke er nogen særlig konstruktiv fremgangsmåde. Det er at bede om problemer på et senere tidspunkt, fordi man ikke orker at gøre noget ved dem nu, hvor der rent faktisk kan gøres noget ved dem – forhåbentlig da.

Det er jo en kendsgerning, at med Dagsorden 2000 videreførte man stort set uden begrænsninger de landbrugsstøtteordninger og strukturordninger, som var i forvejen. Den snak der var om, at nu skulle disse ordninger nedtrappes, nu skulle man nærme sig markedet på landbrugsområdet osv., blev jo i realiteten til stort set ingenting, og her i år blev der jo stort

set heller ikke afsat midler af betydning til ansøgerlandene i Øst.

Det er rigtigt, så kommer der, som ministeren sagde, en lille smule flere penge i den sidste del af perioden, men det er for lidt og for sent til at kunne løse det helt fundamentale gab, der opstår i EU's økonomi, hvis man virkelig forestiller sig, at udvidelsen skal foregå i det tempo, som man forestillede sig på det sidste EU-topmøde i december.

Hvad bliver situationen? Situationen bliver, at ligningen kun kan gå op, hvis de østeuropæiske landbrugslande i en lang, lang årrække holdes uden for landbrugsordninger, og hvis man siger, at det forslag, Enhedslisten har fremsat, er komplet urealistisk, så siger man altså samtidig, at de østeuropæiske lande ganske vist muligvis godt kan få lov til sådan på papiret at være medlem af EU, men de ordninger, som der er penge i, får de ikke lov til at være medlem af. Det vil være konsekvensen af det, og jeg synes ikke, man tjener nogen ved at skubbe det problem foran sig i stedet for at begynde virkelig at gøre noget alvorligt ved det.

Så kan man sige som hr. Thulesen Dahl, at det må Østeuropa selv finansiere. Det er så et politisk valg, men så skulle man jo fortælle dem det på nuværende tidspunkt. Det gør man jo heller ikke. Man skubber det bare foran sig, og der er forventninger – var i hvert fald, de er nok for nedadgående – i Østeuropa, i Polen f.eks. om, at medlemskabet af EU skulle være noget, som kunne løfte situationen for befolkningerne i de pågældende lande.

Når entusiasmen omkring EU-medlemskabet falder dag for dag i de baltiske lande, i Polen, i Ungarn osv., så er det jo, fordi det begynder at gå op for befolkningen i disse lande, at de ganske vist får et formelt unionsmedlemskab, men at de fordele i form af støtteordninger og lignende, der er knyttet til at være med i Unionen, for ulemperne har de allerede påtaget sig, kan de godt skyde en hvid pind efter. Dem kommer man først ind i en dag, når de engang er blevet afviklet om 10 eller 20 år.

Det synes jeg simpelt hen ikke er anstændigt og holdbart, og alle de, der har sagt, at nu var det et fredens projekt, og nu skulle det være et helt Europa, og nu skulle det være for alle, og nu skulle der ikke være skillelinjer, synes jeg bliver nødt til at kigge på, at det budget, man har lagt, ganske enkelt ikke lever op til de flotte ord. Så på den måde er jeg skuffet over regeringens reaktion på det her forslag.

Jeg ved godt, at fru Mimi Jakobsen utvivlsomt har ret i, at det vil vække irritation, hvis man fra dansk side nu kom og sagde: Vi vil have en genåbning af Dagsorden 2000. Jeg ved godt, at det vil være en sur tjans, vi sendte ministeren ud på.

Og det er altså ikke for at genere ministeren, at vi har foreslået, han skulle gøre det. Men det er, fordi ministeren ellers på et senere tidspunkt vil komme til at fortryde, at han ikke gjorde det, mens tid var. Så hvis ministeren har opfattet det sådan, at det var for at genere ham, så er det i hvert fald forkert opfattet. Det var snarere for at hjælpe ham og støtte ham i en meget vanskelig opgave, for jeg erkender blankt, at det er vanskeligt. Men man bliver jo nødt til på et eller andet tidspunkt at diskutere det her. Vi vil blive ved fra Enhedslistens side at presse på over for regeringen angående det her spørgsmål.

Sandhedens time kommer jo, om ikke andet når man skal til at stille de østeuropæiske lande over for urimelige og uantagelige optagelsesbetingelser, som jo kan medføre, at en regering i f.eks. Polen ikke vil kunne gå til den polske befolkning og anbefale en ansøgning om optagelse.

Vel, det kan også være, at det er bedre for Polen ikke at være medlem af EU, men i stedet for have en aftale med EU om samarbejde på de punkter, EU vil gå med til. Det kan da godt være. Men det har jo ikke været regeringens ambition.

Jeg synes, situationen er alvorlig, og længere når vi ikke i denne her sag i dag, men vi vil i hvert fald blive ved med at følge den.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 104:

Forslag til folketingsbeslutning om uafhængig dansk udenrigspolitik.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL).

(Fremsat 22/2 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):
Det er jo nu det fjerde beslutningsforslag fra Enhedslisten, vi behandler i dag. De tre andre har ikke været gode. Det sidste her er en bundskrabere.

Jeg synes, det er lidt træls, at vi skal bruge meget tid på at beskæftige os med, hvad jeg betragter som et studiekredsarbejde af relativt ringe kvalitet som dette beslutningsforslag.

Sandheden er jo, at Danmark fører en meget aktiv udenrigspolitik. Vi gør det inden for rammerne af de organisationer, vi er medlemmer af. Det gør vi i FN i alle måder, inklusive vores bistandspolitik. Det gør vi på menneskerettighedsområdet. Det gør vi inden for EU. Det gør vi med hensyn til fredsbevaring. Det gør vi inden for NATO. Det gør vi inden for OSCE, WTO, Østersørådet, hvor der skal være topmøde i Danmark her i løbet af den næste uges tid. En meget høj aktivitet, som heldigvis – det er det glædelige – har meget bred tilslutning fra de politiske partier her i Folketingssalen.

Jeg ved godt, at hr. Keld Albrechtsen ikke bryder sig om hverken vores medlemskab af NATO eller EU eller WTO. Hvis det stod til ham, skulle vores aktivitet vel i virkeligheden bestå i, at vi skulle melde os ud af disse organisationer. Det er der jo ikke noget ondt i.

Men det skal ikke trække fra billedet i dag, at Danmark fører en meget aktiv indsats i de organisationer, vi er medlem af, og som jo er det nye træk i verdensudviklingen, og som er det træk, der gør, at små lande har fået en betydelig større mulighed for at påvirke deres egen skæbne, end vi havde tidligere.

Foruden det aktive arbejde i disse organisationer, og flere kunne nævnes, kommer det store bilaterale, tidlige samarbejde med jo bogstavelig talt alverdens lande. Et samarbejde,